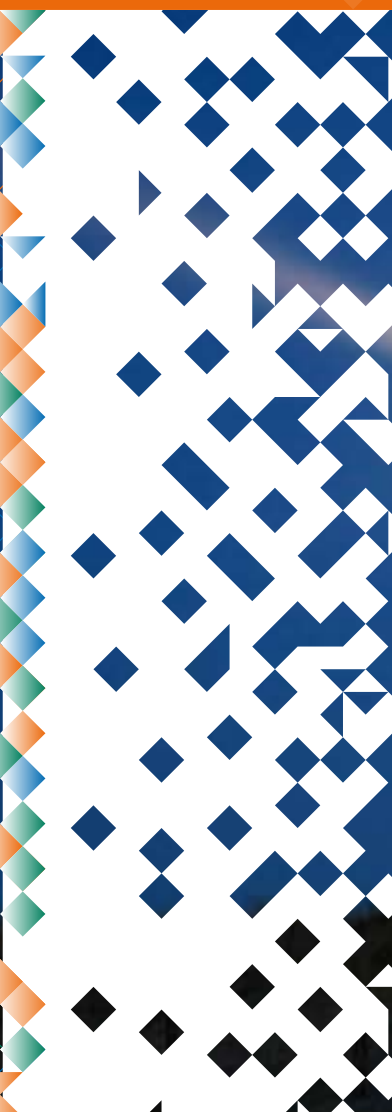

Perspectief voor een duurzame visserij

Het Europese Visserij Fonds in kort bestek

Colofon

Dit is een uitgave van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Directie Visserij
Willem Witsenplein 6
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Den Haag, maart 2008.

Foto's: Visserijnieuws, Hollandse Hoogte.

Perspectief voor een duurzame visserij

**Het Europese Visserij Fonds
(2007-2013) in kort bestek**

Nederland en zijn visserij

Nederland leeft niet alleen duizenden jaren met het water, Nederland vecht niet alleen duizenden jaren tegen het water, Nederland oogst ook al duizenden jaren uit het water. Dat maakt dat de visserijtraditie diep is geworteld in de Nederlandse cultuur. Daar komt bij dat het imago van vis, dat al goed was, steeds beter wordt. Vis is gezond, het is lekker en het is een natuurproduct. Voedingsdeskundigen propageren het eten van vis. De vraag naar vis stijgt dan ook.

Tegelijkertijd wil de samenleving dat de vissector voldoet aan de huidige wensen op het terrein van behoud en verbetering van natuurwaarden, het over boord zetten van commercieel niet interessante vis en de manier waarop vis wordt gevangen of gekweekt. De consument wil bewuste keuzes kunnen maken over de vis die hij wil kopen. Om aan deze duurzaamheidseisen te voldoen is in de hele vissector een overgangsproces nodig.

De Europese Unie en de Nederlandse overheid ondersteunen dit overgangsproces. Aan de ene kant om blijvende economische rentabiliteit in de visserij, de aquacultuur en de verwerkingsindustrie te waarborgen. Aan de andere kant om de visserijdruk te verminderen om daarmee de visbestanden op een biologisch duurzaam niveau te krijgen. De EU heeft voor de periode 2007-2013 in het Europese Visserijfonds (EVF) € 48,6 miljoen gereserveerd voor de Nederlandse vissector. Samen met nationale bijdragen is tussen 2007 en 2013 in dit kader in totaal ruim € 120 miljoen voor vernieuwing en verduurzaming en sanering van de vissector beschikbaar.

Het Operationele Programma

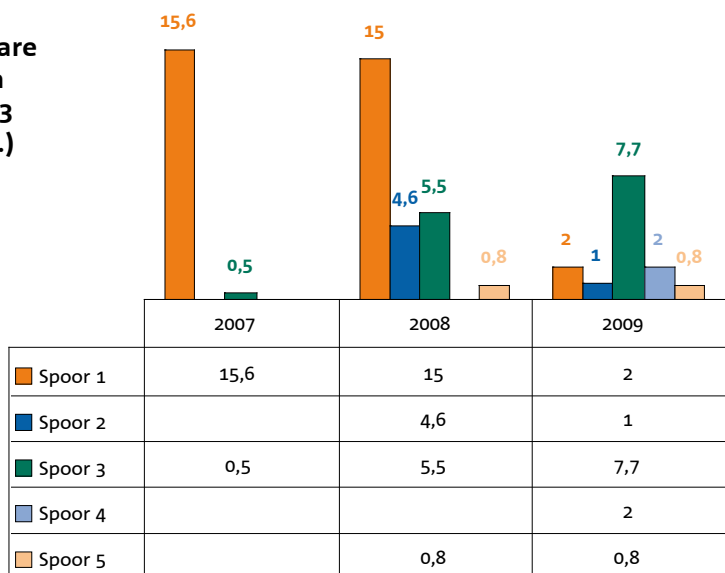
De Europese Commissie heeft op 21 december 2007 het Nederlandse “Operationele Programma” goedgekeurd. Dit programma bevat de maatregelen die Nederland wil nemen met middelen uit het EVF. Deze worden voornamelijk ingezet voor het bevorderen van vernieuwing en verduurzaming. De komende jaren zullen vissers, kwekers, handel en verwerking flink moeten investeren in nieuwe duurzame technologie en duurzame vormen van samenwerking. Technologische innovatie en het ontwikkelen van nieuwe product/marktcombinaties zijn immers van essentieel belang voor het overleven van de sector. Daarom ondersteunt de overheid proef- en samenwerkingsprojecten, die kunnen leiden tot duurzame technieken, die in de markt kunnen worden ingevoerd. Naast enkele gerichte investeringsregelingen maakt LNV voor de verdeling van de ondersteuning (subsidie) gebruik van het tenderprincipe. Dat wil zeggen dat jaarlijks een vast bedrag aan subsidiegelden beschikbaar is. Ondernemers dienen voor een bepaalde datum een subsidieaanvraag in te dienen. De subsidieverstrekker beoordeelt alle aanvragen op kwaliteit en maakt een rangschikking. De best beoordeelde aanvragers krijgen subsidie tot het beschikbare bedrag is uitgeput. Het Visserij Innovatieplatform (VIP) zal adviseren bij de beoordeling van ingediende aanvragen voor subsidie.

Het VIP

Het VIP draagt bij aan een innovatieklimaat waarbinnen de duurzame ontwikkeling van de Noordzeevervisserij én de bijbehorende keten kan plaatsvinden. Het ondersteunt innovatieplannen van vissers en/of ketenpartijen die zijn gericht op: energiebesparing, vermindering van de aantasting van de natuur en verhoging van de kwaliteit en de opbrengst. Het VIP hecht speciale waarde aan samenwerking tussen vissers onderling, tussen ketenpartijen en ketenpartijen en maatschappelijke organisaties. Concreet adviseert het VIP de minister van LNV wie of welke projecten voor ondersteuning in aanmerking komen. Voor de lange termijn heeft het VIP voor de toekomst van de Noordzeevervisserij een aantal ambities en streefbeelden opgesteld. Daarmee wil het VIP het maatschappelijk debat organiseren en voor de langere termijn ideeën en oplossingen aandragen.

Beschikbare middelen 2007 -2013 (x € 1mln.)

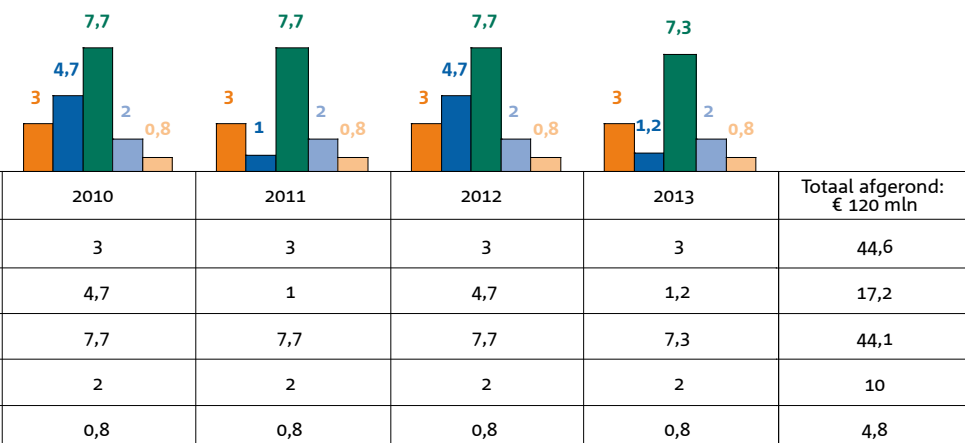
De sporen van het EVF

De Noordzeevervisserij heeft als gevolg van het meerjarenplan voor tong en schol te maken gekregen met een aanzienlijke overcapaciteit, zodat verdere sanering van de vloot nodig was. Eind 2007 heeft het ministerie van LNV daarom een saneringsregeling opengesteld. Uitgangspunt voor de periode 2007-2013 is echter, dat er slechts één saneringsronde plaatsvindt. Het accent ligt voor de komende jaren dan ook op een traject van vernieuwing en verduurzaming. Geen enkele sector in de Nederlandse visserij wordt daarbij uitgesloten. Zo kunnen naast de platvissector ook de pelagische sector, de schaal- en schelpdierensector, de binnenvisserij, de kweek, de handel, verwerking en afzet financiële steun krijgen bij projecten op het terrein van vernieuwing en verduurzaming.

Krimp van de vloot en verminderde werkgelegenheid op de vloot hebben grote gevolgen voor de economie van visserijgemeenten. Daarom is een deel een van de middelen uit het EVF gereserveerd voor ondersteuning van initiatieven op het terrein van werkgelegenheid aan de wal en het versterken van de concurrentiekracht van de lokale economie. Provincies krijgen een belangrijke rol bij deze initiatieven en stellen er ook financiële middelen voor beschikbaar.

In deze brochure leest u meer over de sporen waarlangs Nederland het Europese programma heeft ingevuld en de daarbij behorende maatregelen. De indeling in deze 'sporen' is voorgeschreven vanuit Brussel. De maatregelen moeten bovendien passen binnen de randvoorwaarden die het EVF stelt.

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Spoor 1: Aanpassing van de vloot

Sanering

Als gevolg van het meerjarige herstelplan voor tong en schol is in de Nederlandse platvisvloot sprake van een té grote capaciteit in verhouding tot de vangstmogelijkheden. Daarom heeft Nederland opnieuw een saneringsronde gehouden om de vangstcapaciteit te verminderen. Bemanningsleden van de gesaneerde vaartuigen komen bij voorrang in aanmerking voor onder meer bijscholing en vervroegde uittreding.

Maatregelen

Maatregel	Sanering
Doel	Bevorderen van duurzaam evenwicht tussen vangstcapaciteit en vangstmogelijkheden.
Beschrijving van de maatregel	Saneringsregeling die in 2007 eenmalig is opengesteld.
Voor wie ?	Eigenaren van vissersvaartuigen.
Wanneer ?	2007

Maatregel Flankerend beleid bij sanering	
Doel	Sociaal- economische ondersteuning van vissers/opvarenden.
Beschrijving van de maatregel	Ondersteuningsmaatregel voor vissers van 58 jaar en ouder, die definitief stoppen met het beroep van visser en een bijscholingsregeling ter verbetering van de beroepsvaardigheden van vissers. Deze regelingen gelden voor alle vissers/opvarenden maar worden bij voorrang ingezet voor vissers/opvarenden van gesaneerde vaartuigen.
Voor wie ?	Bijscholing: Individuele vissers en bemanningsleden van vaartuigen. Vervroegde uittreding: Individuele vissers en bemanningsleden van vaartuigen.
Wanneer?	april 2008

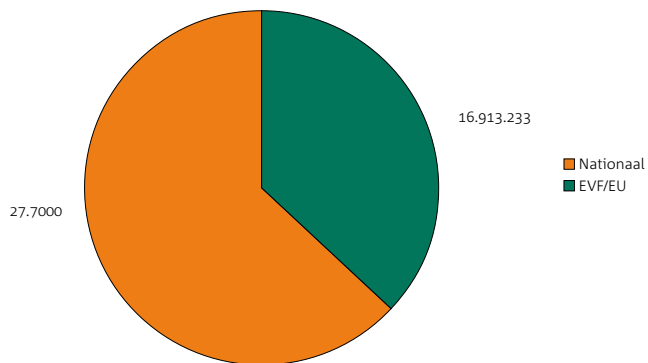
Investerings in duurzame visserij

Na afronding van de saneringsronde wil de overheid de overblijvende vissers stimuleren om investeringen te doen in duurzamere visserijtechnieken. Het gaat daarbij om technieken die leiden tot minder bodemberoering en discs verminderen, het toepassen van meer selectieve vistechieken en het stimuleren van brandstofbesparing.

Maatregel

Maatregel		Investerings aan boord van vissersschepen en investeringen in selectiviteit
Doel	Bevordering van duurzame visserijmethoden.	
Beschrijving van de maatregel	Stimuleringsregeling voor investeringen in de aanpassing van vissersvaartuigen. Het moet gaan om investeringen voor selectieve vangstmethoden en technieken die ongewenste bijvangsten, bodemberoering en energieverbruik verminderen.	
Voor wie?	Eigenaren van vissersvaartuigen. De maximale hoeveelheid financiële steun per schip voor de gehele periode 2007-2013 staat vast. Die mag nooit meer zijn dan een kwart van de nieuwwaarde. Bovendien zal in iedere openstelling van de regeling worden aangegeven wat het maximumbedrag voor die openstelling is.	
Wanneer?	Vanaf 2009.	

Beschikbare middelen spoor 1 (x € 1mln)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
15,6	15	2	3	3	3	3	44,6

Spoor 2: Aquacultuur, binnenvisserij, verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten

Aquacultuur

De schelpdiersector is een economisch gezonde sector, die wordt geconfronteerd met ruimtelijke en ecologische beperkingen. Er zijn innovatieve technieken nodig om de schelpdiercultuur levensvatbaar te houden, bijvoorbeeld bij het winnen van mosselzaad. Nederland wil deze innovaties ondersteunen. Dat geldt ook voor innovatie in de viskweek op het land.

Maatregel

Productieve investeringen in aquacultuur	
Maatregel	
Doel	Verdere ontwikkeling van de aquacultuur.
Beschrijving van de maatregel	Stimuleringsregeling voor investeringen in de bouw, uitbreiding, uitrusting en modernisering van productie-installaties. Meer in het bijzonder investeringen in: ■ op nieuwe soorten gerichte diversificatie en productie van soorten met goede afzetvooruitzichten, ■ invoering van aquacultuurmethoden die de negatieve gevolgen voor het milieu aanzienlijk terugdringen of de positieve gevolgen ten opzichte van de gangbare praktijk vergroten. Perspectief moet blijken uit een ondernemingsplan. Ook wordt van ondernemers verwacht dat zij een deel van het risico op zich nemen.
Voor wie?	Aquacultuurondernemingen.
Wanneer?	Openstelling van deze subsidieregeling in 2008, 2010 en 2012.

Binnenvisserij

De binnenvisserij zal maatregelen moeten nemen op basis van het nationale beheersplan voor paling, dat in 2009 in werking treedt. De achteruitgang van het palingbestand maakt krimp en vernieuwing nodig. Binnenvissers kunnen ondersteuning krijgen bij de grote omslag die zij de komende jaren moeten maken.

Maatregel

Maatregel	Binnenvisserij
Doel	Vermindering van visserijdruk door binnenvisserij.
Beschrijving van de maatregel	Stilligeregeling, die verder uitgewerkt wordt in het kader van de implementatie van de beheerplannen onder de EU-Aalverordening. Berekening van de stillegpremie zal een ratio vormen van (een deel van) de geprojecteerde gedeelde inkomsten van de betrokken vissers. Daarbij zal evenwicht gezocht worden tussen minimalisering van de kosten en optimalisering van de deelname door vissers.
Voor wie?	Beroepsvissers op binnenwateren.
Wanneer?	Vanaf 2009, indien opgenomen in het nationale aalbeheerplan.

Verwerking en afzet

Duurzaamheid in de verwerking en afzet van vis wordt gestimuleerd. Het gaat onder meer om investeringen in kwalitatief hoogwaardige producten,

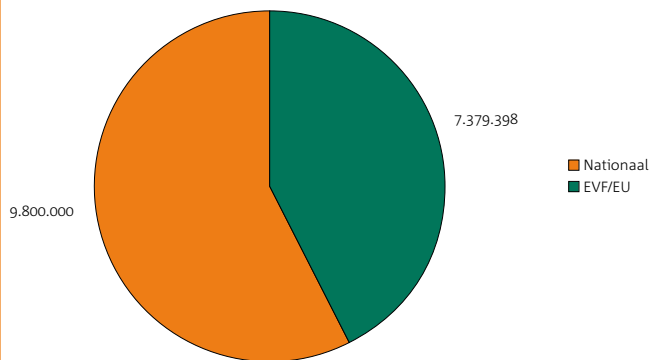
de ontwikkeling van innovatieve productie-, verwerkings- en afzettechnieken, het vinden van niches in de markten of een beter gebruik van weinig benutte soorten, bijproducten en afval. Verzoeken om steun worden onder meer beoordeeld op kansrijkheid, innovativiteit en bijdrage aan duurzaamheid. Via de tendersystematiek krijgen de beste projecten steun. Het Visserij Innovatieplatform adviseert met betrekking tot de beoordeling.

Maatregel

Maatregel	Verwerking en Afzet
Doel	Bevorderen van duurzaamheid in de visserijketen.
Beschrijving van de maatregel	Stimuleringsregeling voor investeringen in nieuwe voorzieningen aan de wal gericht op het bevorderen van de duurzaamheid en kwaliteit in productie en keten. Het betreft investeringen in: ■ kwalitatief hoogwaardige producten voor nichemarkten, ■ beter gebruik van weinig benutte soorten, bijproducten en afval, ■ productie of afzet van nieuwe producten, toepassingen van nieuwe technologieën of ontwikkeling van innovatieve productiemethoden. Op voorhand worden geen maatregelen die in het EVF onder deze maatregel worden genoemd uitgesloten (m.u.v. investeringen in arbeidsomstandigheden). De selectie van projecten vindt plaats op basis van kwaliteit van de aanvraag (tendersystematiek). Beoordeling vindt plaats door het Visserij Innovatieplatform.
Voor wie?	Verwerkers, afslagen en handelaren in visproducten.
Wanneer?	Vanaf 2008, in principe jaarlijks of tweejaarlijkse openstelling.

Beschikbare middelen spoor 2 (x € 1 mln.)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
	4,6	1	4,7	1	4,7	1,2	17,2

Spoor 3: Maatregelen van gemeenschappelijk belang

Maatregelen van gemeenschappelijk belang overstijgen het belang van de individuele onderneming en komen ten goede aan de hele sector. Onder dit spoor zal steun worden verleend aan innovatieve proefprojecten die tot doel hebben het stimuleren van het innovatieve vermogen in de visketen.

Innovatieve proefprojecten

Vissers kunnen alleen of in samenwerkingsverband met andere ondernemingen in de visketen, beroepsorganisaties of een maatschappelijke organisatie een innovatieproject uitvoeren. Dit dient steeds te gebeuren onder passende wetenschappelijke begeleiding. De innovatieprojecten kunnen betrekking hebben op alle onderdelen van de visserijsector en zijn gericht op het ontwikkelen, verwerven en verspreiden van nieuwe kennis en/of technologie. Het gaat bij innovatieve proefprojecten niet om kennis en/of technologie die direct op praktijkschaal commercieel wordt toegepast.

De selectie van de innovatieve projecten vindt plaats op basis van kwaliteit van de aanvraag (tendersystematiek). Het Visserij Innovatieplatform adviseert over de ingediende projectvoorstellen.

Collectieve acties

Bij de maatregel 'collectieve acties' staat het stimuleren van samenwerking tussen vissers, ketenpartijen, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen centraal. Steun wordt gericht op de bevordering van samenwerkingsvormen in de hele visserijketen, die zijn gericht op het ontwikkelen, delen en benutten van kennis. Buiten het EVF-kader heeft LNV gekozen voor het instellen van kenniskringen in de visserij. De stimuleringsmaatregelen voor collectieve acties kunnen een belangrijke aanvulling zijn op deze kenniskringen.

Nieuwe markten/bescherming flora en fauna

Een derde maatregel onder dit spoor is gericht op het bevorderen van de kwaliteit, het rendement en de ontwikkeling van nieuwe markten. Een vierde maatregel, de bescherming en ontwikkeling van aquatische fauna en flora, zal specifiek gericht zijn op het herstel van het aalbestand.

Maatregelen

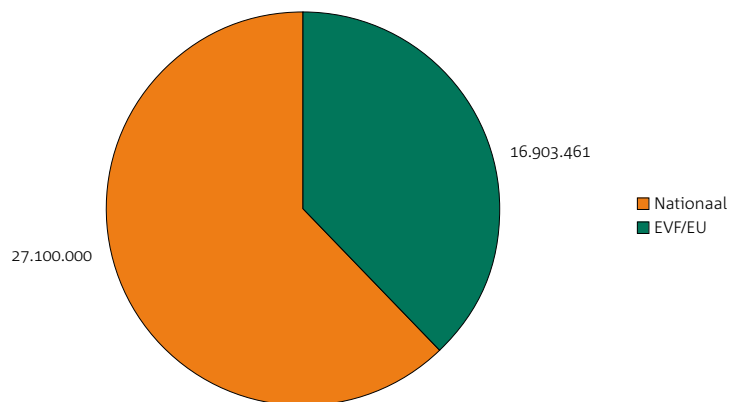
Maatregel	Innovatieve proefprojecten
Doel	Stimuleringsregeling gericht op het ontwikkelen, verwerven en verspreiden van nieuwe kennis en/of technologie.
Beschrijving van de maatregel	Stimuleringsregeling voor innovatieve proefprojecten, gericht op: - het ontwikkelen van nieuwe kennis en/of een innoverende technologie, - het onder realistische omstandigheden testen en/of verspreiden van nieuwe kennis, nieuwe technologie, - het ontwikkelen en/of testen van methoden om de selectiviteit van vistuig te verbeteren, bijvangst te verminderen of de gevolgen voor natuur en milieu te beperken, - het testen van alternatieve soorten visserijbeheer-technieken. Op voorhand worden geen activiteiten die in het EVF onder deze maatregel worden genoemd, uitgesloten. De selectie van projecten vindt plaats op basis van kwaliteit van de aanvraag (tendersystematiek). Het Visserij Innovatieplatform adviseert de over de ingediende projectvoorstellen.
Voor wie?	Ondernemingen in de visketen, individueel dan wel in een samenwerkingsverband met andere ondernemingen, beroepsorganisaties of maatschappelijke organisaties.
Wanneer?	Vanaf 2008, in principe een jaarlijkse openstelling.

Maatregel	Collectieve acties
Doel	Verduurzaming van de visserijketen.
Beschrijving van de maatregel	Stimuleringsregeling, gericht op het bevorderen van samenwerkingsvormen en het versterken van een samenwerkings-/innovatieondersteunende structuur. Meer specifiek: ■ beter beheer van visbestanden, ■ duurzame vismethoden, ■ ketensamenwerking, ■ stimulering van partnerschappen tussen wetenschappers en vissers, ■ kennisuitwisseling, ■ samenwerking met maatschappelijke organisaties, ■ internationale samenwerking. Op voorhand worden geen andere activiteiten die in het EVF onder deze maatregel worden genoemd, uitgesloten. De selectie van projecten vindt plaats op basis van kwaliteit van de aanvraag (tendersystematiek). Beoordeling vindt plaats door het Visserij Innovatieplatform.
Voor wie?	Ondernemingen in de visketen, individueel dan wel in een samenwerkingsverband met andere ondernemingen, beroepsorganisaties of maatschappelijke organisaties.
Wanneer	Vanaf 2008, in principe jaarlijkse of tweejaarlijkse regeling, mede afhankelijk van het functioneren van de kenniskringen in de visserij.

Maatregel	Nieuwe markten
Doel	Bevorderen van kwaliteit, rendement en ontwikkeling van nieuwe markten.
Beschrijving van de maatregel	Stimuleringsregeling voor projecten op het terrein van: ■ kwaliteitscertificering, met inbegrip van het creëren van etiketten en de certificering van producten die zijn gevangen of gekweekt met milieuvriendelijke productiemethoden, ■ de bevordering van de afzet van producten die zijn verkregen met methoden met een gering milieueffect, ■ promotiecampagnes die bijdragen aan de verduurzaming van het visserijcluster. Op voorhand worden geen activiteiten die in het EVF onder deze maatregel worden genoemd, uitgesloten. De selectie van projecten vindt plaats op basis van kwaliteit van de aanvraag (tendersystematiek). Beoordeling vindt plaats door het Visserij Innovatieplatform.
Voor wie?	Samenwerkingsvormen van particuliere marktdeelnemers (individueel dan wel in groepen), kennisinstellingen en andere relevante organisaties.
Wanneer?	Vanaf 2009, in principe jaarlijkse of tweejaarlijkse openstelling.

Maatregel	Bescherming en ontwikkeling van aquatische fauna en flora
Doel van de maatregel	Herstel van het aalbestand.
Beschrijving van de maatregel	Een subsidieregeling voor het uitzetten van aal. Deze maatregel zal verder uitgewerkt worden in het kader van de implementatie van de EU-Aalverordening.
Voor wie?	Dit wordt nader uitgewerkt in het kader van de implementatie van de EU-Aalverordening.
Wanneer?	Vanaf 2009, indien opgenomen in het nationale Aalbeheerplan.

Beschikbare middelen spoor 3 (x € 1mln.)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
0,5	5,5	7,7	7,7	7,7	7,7	7,3	44,1

Spoor 4: Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

Bij dit spoor gaat het onder meer om het bevorderen van de werkgelegenheid in visserij-gemeenten, het versterken van de concurrentiekracht van de plaatselijke economieën en het versterken van de sociaal-culturele identiteit van vissersdorpen. Visserijgemeenschappen zullen deze thema's in de vorm van ontwikkelingsstrategieën en in samenwerking met de plaatselijke en provinciale overheden zelf uitwerken.

Visserijgebieden dienen aan een aantal criteria te voldoen om voor ondersteuning uit het EVF in aanmerking te komen. De belangrijkste zijn onder meer:

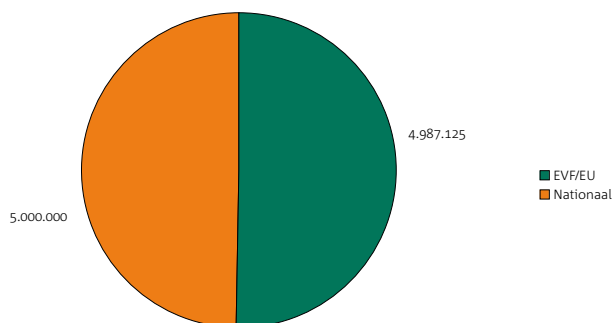
- aanzienlijk aandeel van de werkgelegenheid in de visserij
- een eigen visserijvloot
- een visafslag
- culturele banden met de visserij, zoals de viering van visserijdagen

Coördinerende instantie is het Bestuurlijk Platform Visserijgemeenschappen. Hierin werken de Nederlandse visserijgemeenten en een aantal provincies samen om de visserijsector te ondersteunen in de belangenbehartiging richting de landelijke overheid en de Europese Commissie.

Maatregel

Maatregel	Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden
Doel	Versterken van visserijgemeenschappen.
Beschrijving van de maatregel	Maatregelen die worden opgesteld door plaatselijke groepen aan de hand van een regionale ontwikkelingsstrategie. Acties kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op verbreding van de plaatselijke economie.
Voor wie?	Particuliere initiatieven in de visserijgemeenschappen.
Wanneer?	Vanaf 2009. De periode tot 2009 kan worden benut voor het opstellen van strategieën. De verantwoordelijke regionale autoriteiten zullen hiertoe tot gemeenschappelijke afspraken komen.

Beschikbare middelen spoor 4 (x € 1 mln.)

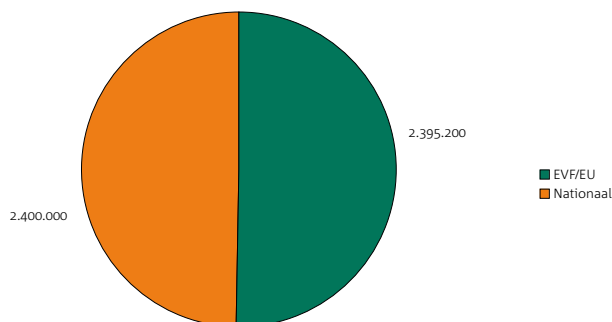
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
		2	2	2	2	2	10

Het vijfde spoor: Technische bijstand

In het EVF zijn middelen gereserveerd, waarmee de overheid de uitvoering van het programma kan financieren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om verplichte evaluaties van het programma, voorlichtingsactiviteiten en technische systemen voor beheer, toezicht en inspectie.

Ook zullen middelen worden gebruikt om netwerkvorming en samenwerking te stimuleren. Het gaat daarbij onder meer om bewustmaking en het uitwisselen van ervaringen, partnerschappen tussen wetenschappers en visserijsector en gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

Beschikbare middelen spoor 5 (x € 1 mln.)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	4,8

Procedures

Het ministerie van LNV bepaalt wanneer voor welke maatregelen aanvragen voor subsidieverlening ingediend kunnen worden en welk budget (subsidieplafond) daarvoor beschikbaar is. Aanvragen dienen te voldoen aan de voorwaarden uit de Regeling LNV-subsidies. Wanneer er geen ministeriële regeling is, wordt direct aan de voorwaarden uit de EVF-verordening getoetst.

Wanneer de kwaliteit van projectvoorstellen mede bepalend is voor het verkrijgen van subsidie adviseert een onafhankelijke beoordelingscommissie over de kwaliteit en de wenselijkheid van de projecten. Daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van de inbreng van specifieke deskundigen. De beoordelingscommissie rangschikt de projectvoorstellen, waarbij het project met de hoogste rangschikking het eerst voor subsidie in aanmerking komt. In het merendeel van de gevallen zal het Visserij Innovatieplatform de beoordelingscommissie zijn.

Dienst Regelingen

De Dienst Regelingen van het ministerie van LNV is, binnen de ruimte van het advies van het VIP en besluiten van de Minister, gemachtigd te besluiten op een aanvraag. De Dienst Regelingen kan voorschotten verstrekken voor zover dat past binnen de mogelijkheden uit de regeling of de beschikking subsidieverlening. Voorschotten of deelbetalingen kunnen worden verleend tot een maximum van 80% van het verleende subsidiebedrag. Bij de uiteindelijke subsidievaststelling worden de verleende voorschotten of deelbetalingen verrekend met het uiteindelijk te betalen bedrag. Afrekening zal binnen een vastgestelde termijn moeten plaatsvinden.

Comité van Toezicht

Een Comité van Toezicht ziet toe op de doeltreffendheid, kwaliteit en uitvoering van de maatregelen van het operationele programma. Het Comité bestaat uit vertegenwoordigers van de Europese Commissie, de Nederlandse overheid, het visserijbedrijfsleven (productschap Vis), NGO's en het Bestuurlijk Platform Visserijgemeenschappen.

Voor meer informatie:

Europese Commissie	www.ec.europa.eu/dgs/fisheries/index_nl.htm
Ministerie van LNV	www.minlnv.nl
LNV-loket	www.hetlnvloket.nl
Visserij Innovatie Platform	www.visserijinnovatieplatform.nl
Aquacultuur.nl	www.aquacultuur.nl

